

نهمین دوسالانه نقاشی ایران بعد از ۱۰ سال برگزار می شود

مسیرهای مغشوش هنرمندی

علیرضا پختی استوار

زمان های مقرر به اطلاع عموم خواهد رسید، اما آثار بخش «سراسر نما» که رویکردی عمومی دارد از طریق فراخوان دریافت می شود.

دوسالانه نقاشی ایران مانند بسیاری دیگر از دوسالانه های کشور مانند دوسالانه مجسمه سازی، سرمایه، طراحان گرافیک و... با تاخیر بسیاری برگزار شد. هشتمین دوره این دوسالانه در سال ۹۰ یعنی دوازده سال پیش برگزار شد و سوال عمده ای که هنوز هم بی جواب مانده این است که چرا و به چه دلیل این وقفه های طولانی در برگزاری چنین رویدادهای ملی مهمی رخ می دهد؟

در طی سال های گذشته انجمن های هنری و مدیران هر بار توپ را در زمین یکدیگر انداختند و تغییر سیاست های مدیران و مشکل بودجه (که دائمی ترین مشکل و بحث انجمن های تجسمی است) دلیل عدم برگزاری این رویدادها عنوان شده است. این وقفه طولانی در بین ادوار مختلف دوسالانه نقاشی، جدا از این که فرصت را از بسیاری از هنرمندان برای عرضه و قضاوت آثارشان گرفته، نشان می دهد که هنرهای تجسمی در ایران از هیچ راهبردی و برنامه مشخصی پیروی نمی کند و در واقع در زمانه ای که باید اثرگذار باشد عقیم است و هیچ تاثیری نمی گذارد.

بخش اعظمی از این ناهماهنگی ها و بهم ریختگی ها البته حاصل اختلاف سلیقه ها و البته تیم بندی هایی است که درون این انجمن ها شکل می گیرد و از سوی مدیران هم برای به ثمر رساندن این رخدادها در زمان صدراتشان تلاش خاصی صورت نمی دهند چرا که بازخواستی از آنها صورت نمی گیرد و در واقع در مقابل وظایفشان پاسخگو نیستند و چنانچه مدیری به وظایفش عمل کند در چشم همه به عنوان فردی عملگرا و موفق تشویق می شود و نامش بر سر زبان های افند در حالی که او تنها وظیفه اش را انجام داده است و عدم عملکرد صحیح مدیران قبلی موجب شده تا فعالیت های مدیر جدید به چشم بیاید.

از سوی دیگر اگر چه اختلاف سلیقه امری طبیعی در هر جای دنیا است اما متأسفانه در ایران این اختلاف سلیقه ها معمولاً به خصومت و سپس انشعاب و موازی کاری می کشد و توانمندی ها و پتانسیل هایی که می تواند در یک نقطه جمع شده و به شکل قدرتمندی بروز کند، در شمایل رویدادهای نحیف در این سو و آن سونمود پیدا می کند. در نهایت هم بعد از کش و قوس های مختلفی زمانی که بودجه های کلانی خرج می شود مدیران در یک موقعیت دایره وار به این نتیجه می رسند که باید طبق همان روال گذشته عمل کنند و بعد از بازگشت به نقطه نخست آنچه را که قبل از این شروع کرده بودند ادامه داده و پیش ببرند.

در چنین شرایطی به دلیل آنکه یک رویداد مسیبر طبیعی خود را طی نکرده و سیاست های فرهنگی هم سیر مشخصی ندارند آنچه باب روز است به عنوان یک رویکرد انتخاب می شود تا تنها این رویداد سرپا باشد و در لیست اقدامات نهایی وزارت خانه درج نشود. که چنین رویدادی برگزار شده است. یک روز بنا بر سلیقه یک مدیر یا دبیر جشنواره با رویکرد بینارشته ای برگزار می شود و در دوره بعد بنا بر سلیقه فرد بعدی یک دوسالانه شمالی کلانسیک به خود می گیرد و چند سالی دیگر نظر نگاه و رویکرد دیگری به دوسالانه یا جشنواره شکل می دهد و هنرمندان نیز در این میان سرگردم و بلاتکلیف می دانند و دقیقاً نمی دانند باید کدام رویکرد را دنبال کنند.

رویکردهایی که البته در سیستم آموزشی هم با همین میزان از نوسان تغییر می کنند در کل دانش اموزان و هنرمندان را به وجود می آورد که به دنبال هر جریان باب روزی اقدام به خلق اثر می کنند که بعد از مدتی از خلق به تولید اثر تنزل پیدا کرده و فقط در مسیر کالایی بازاری جهت فروش در گالری ها به نمایش در می آید و در کنج خانه مجموعه داری خاک می خورد. چنین رویکردی هیچ جریان رانمی سازد و هیچ مسیبر روشنی را پیش چشم نمی کشد پس برای همین و با توجه به درک صحیح از موقعیت آنچه باقی می ماند تنها عملکردی ماشینی در تولید به تکرار افتاده آثار بازار پستند بر اساس

این وقفه طولانی در بین ادوار مختلف دوسالانه نقاشی، جدا از این که فرصت را از بسیاری از هنرمندان برای عرضه و قضاوت آثارشان گرفته، نشان می دهد که هنرهای تجسمی در ایران از هیچ راهبردی و برنامه مشخصی پیروی نمی کند و در واقع در زمانه ای که باید اثرگذار باشد عقیم است

رویکردهای مد شده در هر دوران است. اما همه این نقدها که بگذریم ناگزیر باید از انجام وظیفه سید مجتبی حسینی، معاون هنری وزیر ارشاد و هادی مظفری مدیر کل هنرهای تجسمی وزارت ارشاد تقدیر کرد که در مدت زمان حضورشان در این سمت ها از سال ۹۶ تاکنون به شرایط بهم ریخته انجمن ها و رویدادها سر و سامان داده اند. از آنجا که هیأت انتخاب، داور و همچنین شورای سیاست گذاری نهمین دوسالانه نقاشی ایران افرادی صاحب نام و تقریباً کارگشته ای هستند امید است که این دوسالانه شکل و شمایل مناسبی را در برگزاری پیدا کند تا موجب تداوم آن با تغییر دولت ها و مدیران و همچنین اعضای انجمن ها شکلی تضمینی پیدا کند و راهبردهای مؤثری را بر جای بگذارد.

این تصمیمات وجود داشته که فقط متعلق به من نبوده و حاصل تلاش تیم زحمتمکش خودم و تعاملات با آقای آقاخانی است.

سعید آقاخانی تا چه حد موسیقی کردستان را می شناسد؟

ایشان از بچگی با موسیقی فولکلوریک منطقه آشنا بوده و بزرگ شده است. همین کار برای انتخاب بهتر موسیقی سکانس ها در باره آثار فولکلور باهم تعامل خوبی داشتیم و دیگر دوستان نیز در این باره نظر می دادند. در کل سریال «نون خ» و همه بخش های آن، من جمله موسیقی حاصل تلاشی تیمی است.

شما چه در فصل های قبل و چه در فصل آخر تعصبی نسبت به بهره گیری از موسیقی های مناطق کرد نشین نداشته اید. مثلاً موسیقی کرمانشاه و کردستان را از هم جدا ندانسته اید. سال گذشته هم در گفتگو با یکی از رسانه ها گفتید بخشی از تلاشتان معرفی موسیقی کرمانشاه بوده است. این نگاه و عدم تعصب از کجانشات می گیرد؟

من سال ها ایران نبودم و در دوران نوجوانی کشور را ترک کردم و در حال حدود چهار سال است که بازگشته ام. من عاشق موسیقی کردستان هستم و در این زمینه سال ها در منطقه آسیا و کشورهای همسایه به تحقیق و پژوهش پرداختم. به کشورهای ترکیه و سوریه رفته ام و کردهای این دو کشور را پیدا کردم و درباره شان تحقیق نمودم. کلاً خوشی و مثنی موسیقی کردی همیشه برایم اهمیت داشته و دلیل نگاه و عدم تعصبی که می گوید همین موضوع است.

قطعه «لیلم لیل» که با صدای حسین صفامنش در قسمت آخر سریال «نون خ» پخش شد، اثری فولکلوریک و قدیمی است. برخی این اثر را متعلق به ترک های می دانند. آیا این نظر به دست است؟

«لیلم لیل» یک موسیقی کاملاً کردی است اما از آنجا که خواننده اهل ترکیه ابراهیم تالیس آن را خواننده بسیاری از مخاطبان تصور می کنند که متعلق به ترک های است در صورتی که ابراهیم آن را بر اساس موسیقی کردی خوانده است.

من با شناختی که از موسیقی مقامی دارم به سراغ مقامات کردی تنبور رفته و موسیقی سریال را به سمت فواصل آن بردم. اگر توجه کنید بخش هایی از موسیقی «نون خ» جز قسمت های آخر ملودی ندارند. در اواخر سریال است که موسیقی جنبه ای سینمایی پیدا کرده، زیرا داستان در لوکیشن هایی چون موسیقی اتفاقی پیش می رود که نوعی دیگر از موسیقی را می طلبید. جز این، بیس و بستر اصلی سریال، موسیقی مقامی است که هزاران سال قدمت دارد.

یکی از امتیازهای موسیقی متن سریال «نون خ» این است که علاوه بر تکمیل فضا، به صورت موازی با قصه پیش رفته است. مخاطب در طول اثر داستانک ها موسیقی نیز همین اتفاق رخ می دهد. دلایل این است که ما به موسیقی چیزی اضافه نکرده ایم و بر اساس هر آنچه بوده و در همان فواصل با نت ها بازی کرده ایم. حتی در بخش هایی برای آنکه بار و معنی دیالوگ ها کاهش پیدا نکند و خنده ها و شوخی دیده و شنیده شوند برخی سازها را میوت کرده ام. یعنی اکثر مقام ها را با همان ریتم و مولفه های قبلی بر اساس میوت کردن صدای سازها تنظیم و اجرا کرده ام. به هر حال افکار در پس

معمولاً طنز و کمدی با توجه به مضامین روز خواهد ناخواه و جهه ای اجتماعی نیز پیدا می کنند. همینطور است که می گویند. می خواهم بگویم «نون خ» اثری طنز است که به سمت رئال بودن می رود و بر همین اساس و به دلیل همین اتفاق، موسیقی آن نیز باید جدی باشد، یعنی در واقع اگر قرار باشد برای اثری چون این سریال موسیقی مستقل ساخته شود آن موسیقی باید جدی باشد. اما ما به این سمت و سوزن فتمیم. به این دلیل که جدیت و اهمیت در همه بخش های موسیقی و فرهنگ کردستان وجود دارد و قبلاً نیز در درباره آن ها صحبت شده و توسط هنرمندان نسل های قبل پر داخته شده اند؛ تا آنجا که ما نمی توانیم به آن چیزی بیفزاییم. بر همین اساس، کاری که ما می توانیم انجام دهیم این است که از دل آن گستره، بخش هایی را جدا کرده و آن ها را در خدمت اثر با قصه هم راستا کنیم. تمام آواها و نغمه ها و ملودی های موسیقی کردها دارای قدمتی هزار ساله اند و واقعا آنقدر کامل هستند که نمی توان به آن ها چیزی جدید افزود.

همینطور است. با توجه به گسترده گی و تنوع موسیقی کردستان و کرمانشاه برای ساخت موسیقی سبک سریال به سراغ چه بخش هایی رفتید؟

بله، قبلاً ساخت موسیقی برای آثار ترکیه ای را به عهده داشته ام و آهنگسازی فیلم هایی را نیز به عهده داشته ام که در جشنواره های خارجی حضور یافته اند. بازنده یار حیم ذبیحی فیلمساز کرد که چند سال پیش در ساحت های دارفانی راوداع گفت و دیگر هنرمندان کرد نیز در زمینه آهنگسازی کامل و اصیل از موسیقی کردها ارائه دهد. او که در زمینه خوانندگی و پژوهش نیز فعال است و تجربه ساخت موسیقی فیلم هایی را نیز در کارنامه دارد، درباره اهمیت موسیقی کردی و روند تولید و آهنگسازی سریال «نون خ» با ایلنا گفتگو کرد.

صادق آرمند در بیان جزئیات ساخت موسیقی سریال «نون خ»:

«لیلم لیل» کردی ست نه ترکی

وحد خانه ساز

فصل سوم سریال «نون خ» به کارگردانی سعید آقاخانی و تهیه کنندگی مهدی فرجی نوروز امسال از شبکه یک سیما پخش شد. آقاخانی در این اثر که حال و هوایی بومی دارد و قصه آن در مناطق کرد نشین غرب کشور می گذرد تلاش کرده با تکیه بر فرهنگ کردها، فضایی رئالیستی و منطقی بر واقعیت رای مخاطبان ارائه دهد. نوع پوشش شخصیت ها، طراحی صحنه، گویش و بهره گیری از اصطلاحات پرکاربرد بومی عواملی هستند که در سریال «نون خ» در جهت پیشبرد درام مورد توجه بوده اند.

اما یکی دیگر از عناصر مهم در سریال «نون خ» موسیقی آن است که با توجه و بهره گیری از موسیقی غنی کردستان و کرمانشاه ساخته و ارائه شده است. صادق آرمند، آهنگساز سریال «نون خ» که در دو فصل قبلی این اثر نیز در کنار سعید آقاخانی و دیگر عوامل سریال بوده، علاوه بر ابراز خلاقیت در تنظیم و ساخت تیتراژ و پر کردن فضاهای احساسی سکانس ها با زبان موسیقی، تلاش کرده با تکیه بر موسیقی اصیل کردی و آثار قدیمی مفاخر نسل های قبل کلکسیون کامل و اصیل از موسیقی کردها ارائه دهد. او که در زمینه خوانندگی و پژوهش نیز فعال است و تجربه ساخت موسیقی فیلم هایی را نیز در کارنامه دارد، درباره اهمیت موسیقی کردی و روند تولید و آهنگسازی سریال «نون خ» با ایلنا گفتگو کرد.

دلیل اصلی موفقیت سریال «نون خ» شناخت کامل سعید آقاخانی، باز بکران و دیگر عوامل از فرهنگ کردستان و کرمانشاه است. در این میان خودتان جقدر فرهنگ این دو منطقه را می شناسید و تا چه حد بر جزئیات موسیقی کردها از گذشته تا حال واقفید؟

گردشگری

مساعدت با فعالین کم توان گردشگری

معاون گردشگری کشور از امهال باز پرداخت تسهیلات کرونا در حوزه گردشگری تا پایان شهریورماه سال ۱۴۰۰ خبر داد. ولی تیموری با اعلام این خبر، بیان کرد: بسا پیگیری های انجام شده از سوی وزارتخانه و قولی که به فعالان حوزه گردشگری داده بودیم، باز پرداخت تسهیلات بانکی حوزه گردشگری که در قالب بسته های حمایتی دوگانه در سال گذشته پرداخت شده بود، تا پایان شهریورماه سال جاری امهال شد. امهال مالیات و حق بیمه کارفرمایی نیز در حال پیگیری است. بر اساس مصوبه ستاد ملی مقابله با کرونا در مهرماه به تمامی کسب و کارهای گردشگری با توجه به نوع فعالیت، بزرگی و کوچکی واحد، درجه و ستاره، تسهیلاتی از ۱۶۰ میلیون ریال تا ۹ میلیارد ریال با نرخ سود ۱۲ درصد و پادوره تنفس حدود شش ماه اختصاص پیدا کرد که این زمان تا پایان شهریور ۱۴۰۰ تمدید شد. همچنین سفره خانه های سنتی و واحدهای پذیرایی بین راهی، مراکز سرگرمی و تفریحی، مجتمع های گردشگری و آبدرمانی دارای مجوز فعالیت از وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی بر اساس نوع و درجه واحد بین یک تا سه میلیارد و ۵۰۰ میلیون ریال می توانند دریافت کنند. همچنین صنایع خدمات هوایی نیز از باز بودن آژانس های هواپیمایی در طول تعطیلی دو هفته ای کرونا بی اصف خیر داد. حرمت الله فعی در نامه ای به دفاتر فروش بلیت قطار و هواپیما و شرکت های خدمت مسافرتی، در خصوص تعطیلی این دفاتر اعلام کرد: با توجه به لغو نشدن پروازها و سفر با حمل و نقل عمومی و باز بودن ایستگاه های راه آهن و فرودگاه ها، آژانس های هواپیمایی و مسافرتی نیز می توانند به روند فروش بلیت ادامه دهند. در این بخشنامه از آژانس ها درخواست شده تا با حداقل نیرو و به ایفای نقش بپردازند. گفتنی است در لیست اعلامی گروه های شغلی ۳۰۲، ۱ و ۴ و ۳ سوی اتاق اصناف، نامی از آژانس های خدمات مسافرتی به چشم نخورده و صرفاً از حمل و نقل عمومی برون شهری (ریلی، جاده ای، هوایی و دریایی) نام برده شده است.

پرده نقره ای

کره ای ها فیلم منیژه حکمت را پسندیدند

«بندر بند» به کارگردانی منیژه حکمت در چهاردهمین حضور بین المللی خود در ششمین جشنواره فیلم های کوهستانی اولجو که از ۱۳ تا ۲۲ فروردین ۱۴۰۰ برگزار شد، جایزه نتیک (بنیاد توسعه سینمای آسیا و اقیانوسیه) را از آن خود کرد. به گزارش ایسنا، مستند «ان مقدس» ساخته رحیم ذبیحی نیز دیگر نماینده سینمای ایران در جشنواره فیلم اولجو بود. «بندر بند» به تهیه کنندگی منیژه حکمت و مهشید آهنگرانی فرآهانی، به همراهی فرهاد فروزی به عنوان کارگردان هنری و پخش بین المللی شرکت ابریمز پیش از این در جشنواره بین المللی فیلم تورنتو کانادا، زوربوسویس، میل ولی آمریکا، جشنواره فیلم بسفر ترکیه، جشنواره فیلم هایی از جنوب در کشور نروژ، جشنواره بین المللی فیلم های بنان آبلندچین، جشنواره کلکته هند، داکارا بنگلادش، جشنواره فیلم های ایرانی در موزه هنر آسیایی واشنگتن آمریکا، جشنواره فیلم های ایرانی در موزه هنرهای زیبای هیوستون آمریکا، جشنواره چند فرهنگی فیلم ماساچوست آمریکا حضور یافته و در جشنواره فیلم کلکته جایزه بهترین فیلم را از آن خود کرده است. رضا کولغانی، امیر حسین طاهری، مهلا موسوی و یگانه آهنگرانی در این فیلم نقش آفرینی کرده اند.